

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา(Research and Development : R&D) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน(Research : R1) นำผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาสร้างหลักสูตร(Development : D1)จากนั้นทำการประเมินคุณภาพโครงสร้างหลักสูตร(Research : R2) และเสนอหลักสูตร(Development : D2) เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของชาติ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. ขั้นตอนการวิจัย
๒. ประชากร
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
๒. การสร้างหลักสูตร
๓. การประเมินคุณภาพหลักสูตร
๔. การเสนอหลักสูตร

ขั้นตอนการวิจัย	กิจกรรมการวิจัย
<p>๑. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน</p> <p>๑.๑ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก</p> <p>๑.๑.๑ ภาษาดั้ง</p> <p>๑.๑.๒ คำานานและวรรณกรรมพื้นบ้าน</p> <p>๑.๑.๓ ประเพณีท้องถิ่น</p> <p>๑.๑.๔ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>๑.๒ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายใน</p> <p>๑.๒.๑ วิสัยทัศน์/พันธกิจ</p> <p>๑.๒.๒ เป้าหมาย/คุณภาพผู้เรียน</p> <p>๑.๒.๓ โครงสร้างหลักสูตร</p> <p>๑.๒.๔ วรรณคดีและวรรณกรรมที่กำหนดให้เรียนและเลือกให้เรียน</p>	<p>๑. กิจกรรมการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน</p> <p>๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก/สิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เอกสารข้อมูลสารสนเทศจังหวัดนครสวรรค์ - หนังสือวัฒนธรรมพัฒนาทางประวัติศาสตร์ เอกลัทธิและภูมิปัญญา จังหวัดนครสวรรค์ - เอกสารแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา - ธรรมนูญสถานศึกษา - แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา <p>๑.๒ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศกำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิสัยทัศน์/จุดหมาย/คุณภาพผู้เรียน - โครงสร้างหลักสูตร - สาระการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - หน่วยการเรียนรู้ - สื่อและแหล่งเรียนรู้
<p>๒. การสร้างหลักสูตร</p> <p>- จัดทำเอกสารหลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบของหลักสูตร ๑๐ ด้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย ๒. หลักการ ๓. จุดหมาย ๔. โครงสร้าง ๕. คำอธิบายรายวิชา ๖. หน่วยการเรียนรู้ ๗. แผนการจัดการเรียนรู้ ๘. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ๙. การวัดและประเมินผล ๑๐. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 	<p>๒. กิจกรรมการสร้างหลักสูตร</p> <p>๒.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๔ - แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา - ธรรมชาติการเรียนการสอนภาษาไทย - การจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทย - การบูรณาการหลักสูตร การวัดและประเมินผล <p>๒.๒ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓</p> <p>๒.๓ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น/รายปี ม.๑</p> <p>๒.๔ กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น/รายปี ม.๑</p> <p>๒.๕ กำหนดคำอธิบายรายวิชา</p> <p>๒.๖ กำหนดหน่วยการเรียนรู้</p> <p>๒.๗ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/ผังมโนทัศน์</p> <p>๒.๘ จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้</p> <p>๒.๙ จัดทำแนวทางการวัดและประเมินผล</p> <p>๒.๑๐ จัดทำแนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้</p> <p>๒.๑๑ จัดทำเอกสาร โครงร่างหลักสูตร</p>

ภาพที่ ๓.๑ แสดงขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย	กิจกรรมการวิจัย
<p>๓. การประเมินคุณภาพหลักสูตร</p> <p>- การพิจารณาคุณภาพของหลักสูตรจากค่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร โดยใช้แบบประเมินโครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบประเมินค่าความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุม ๕ ระดับ ดังนี้</p> <p>๕ = เหมาะสม/ สอดคล้อง/ ครอบคลุมอย่างยิ่ง</p> <p>๔ = เหมาะสม/ สอดคล้อง /ครอบคลุม</p> <p>๓ = ไม่แน่ใจว่าเหมาะสม/ ไม่แน่ใจว่า สอดคล้อง/ไม่แน่ใจว่าครอบคลุม</p> <p>๒ = ไม่เหมาะสม/ ไม่สอดคล้อง/ไม่ครอบคลุม</p> <p>๑ = ไม่เหมาะสม/ ไม่สอดคล้อง/ไม่ครอบคลุมอย่างยิ่ง</p>	<p>๓. กิจกรรมการประเมินคุณภาพหลักสูตร</p> <p>๓.๑ ศึกษาข้อมูลการสร้างแบบประเมินหลักสูตร</p> <p>๓.๒ สร้างแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร</p> <p>๓.๓ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมิน</p> <p>๓.๔ ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โครงร่างหลักสูตร</p> <p>๓.๕ รวบรวม วิเคราะห์ผลการประเมิน โครงร่างหลักสูตร</p>
<p>๔. การเสนอหลักสูตร</p> <p>- โครงร่างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ราชวิทยาลัยภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์</p>	<p>๔. การเสนอหลักสูตร</p> <p>- นำผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สมบูรณ์</p> <p>- เรียบเรียงเอกสารหลักสูตร โดยลำดับองค์ประกอบของหลักสูตร ๑๐ ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย ๒. หลักการ ๓. จุดหมาย ๔. โครงสร้าง ๕. คำอธิบายรายวิชา ๖. หน่วยการเรียนรู้ ๗. แผนการจัดการเรียนรู้ ๘. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ๙. แนวทางการวัดและประเมินผล ๑๐. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ภาพที่ ๓.๑ แสดงขั้นตอนการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัยตามแผนภาพที่ ๓.๑ มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ

๒. เก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ได้แก่ เอกสารข้อมูล สารสนเทศจังหวัดนครสวรรค์ หนังสือวัฒนธรรมพัฒนาทางประวัติศาสตร์ เอกถลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดนครสวรรค์ เอกสารแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน

๓. ประมวลผลข้อมูล สารสนเทศ และเรียบเรียงตามประเด็นที่ศึกษา ดังนี้

๓.๑ ข้อมูลสารสนเทศสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่

๓.๑.๑ ภาษาถิ่น

๓.๑.๒ ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน

๓.๑.๓ ประเพณีท้องถิ่น

๓.๑.๔ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

๓.๒ ข้อมูลสารสนเทศสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่

๓.๒.๑ วัสดุทัศน/พันธกิจ

๓.๒.๒ เป้าหมาย/ คุณภาพผู้เรียน

๓.๒.๓ โครงสร้างหลักสูตร

๓.๒.๔ วรรณคดีและวรรณกรรมที่กำหนดให้เรียนและเลือกให้เรียน

ดังรายละเอียดตารางที่ ๓.๑-๓.๒

ตารางที่ ๓.๑ การศึกษาข้อมูล สารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

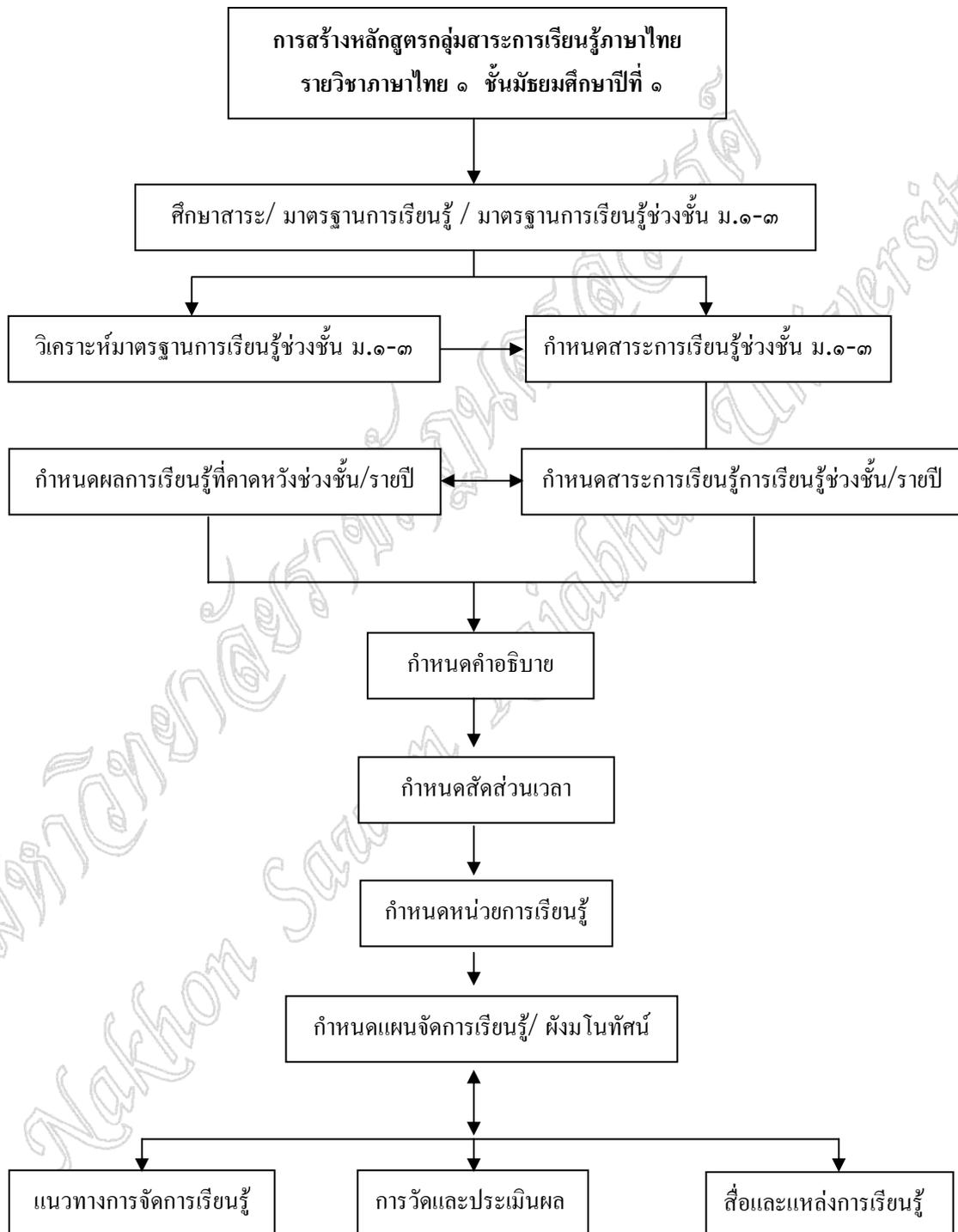
ข้อมูล สารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	แหล่งข้อมูล	การนำข้อมูลไปใช้
๑. ภาษาถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารข้อมูลสารสนเทศ จังหวัดนครสวรรค์ - หนังสือวัฒนธรรมพัฒนาทาง ประวัติศาสตร์ เอกถัมภ์และ ภูมิปัญญาจังหวัดนครสวรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - กำหนดสาระการเรียนรู้
๒. ตำนานและวรรณกรรม พื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารข้อมูลสารสนเทศ จังหวัดนครสวรรค์ - หนังสือวัฒนธรรมพัฒนาทาง ประวัติศาสตร์ เอกถัมภ์และภูมิ ปัญญาจังหวัดนครสวรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - กำหนดสาระการเรียนรู้ - สื่อและแหล่งเรียนรู้
๓. ประเพณีท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือวัฒนธรรมพัฒนาทาง ประวัติศาสตร์ เอกถัมภ์และภูมิ ปัญญาจังหวัดนครสวรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - กำหนดสาระการเรียนรู้ - สื่อและแหล่งเรียนรู้
๔. แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือวัฒนธรรมพัฒนาทาง ประวัติศาสตร์ เอกถัมภ์และภูมิ ปัญญาจังหวัดนครสวรรค์ - เอกสารข้อมูลสารสนเทศ จังหวัดนครสวรรค์ - หนังสือเพลงพื้นบ้านจังหวัด นครสวรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - กำหนดสาระการเรียนรู้ - สื่อและแหล่งเรียนรู้

ตารางที่ ๑.๒ การศึกษาข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายใน

ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	แหล่งข้อมูล	การนำข้อมูลไปใช้
๑. วิสัยทัศน์ / พันธกิจ ๒. หลักการ/จุดหมาย ๓. โครงสร้างหลักสูตร ๔. คุณภาพของผู้เรียน	- เอกสารแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา - ธรรมนูญสถานศึกษา - แผนกลยุทธ์สถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑ โรงเรียน ได้แก่ ๑. โรงเรียนนครสวรรค์ ๒. โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ๓. โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม ๔. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม ๕. โรงเรียนพระบางวิทยา ๖. โรงเรียนบ้านแก่งซังชลิตวิทยา ๗. โรงเรียนบึงบอระเพ็ดวิทยา	กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ วิสัยทัศน์/หลักการ/จุดหมาย คุณภาพของผู้เรียน/ โครงสร้างหลักสูตร
๕. วรรณคดีและวรรณกรรมที่กำหนดให้เรียนและเสนอให้เลือกให้เรียน	๑. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑ โรงเรียน ๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔	กำหนดสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ ๒ การสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยนำผลการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีกระบวนการสร้างหลักสูตรดังภาพที่ ๑.๒

ภาพที่ ๓.๒ แสดงขั้นตอนการสร้างหลักสูตร

จากภาพที่ ๓.๒ การสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ โดยแยกองค์ประกอบของมาตรฐานการเรียนรู้
ด้านความรู้ (K : Knowledge) ด้านทักษะ กระบวนการ (P : Process Skill) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
และค่านิยม (A : Affective) ใ้ได้องค์ประกอบของมาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ จำนวน ๒๑ ข้อ
ด้านทักษะกระบวนการ จำนวน ๑๕ ข้อ ด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จำนวน ๕ ข้อ
(ดูรายละเอียด ภาคผนวก ก หน้า ๒๐๕ - ๒๑๕)

๒.๒ การวิเคราะห์กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้
ช่วงชั้น ม.๑-๓ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ก
หน้า ๒๑๖ - ๒๓๐)

๒.๓ การวิเคราะห์กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ ที่สอดคล้องกับ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก หน้า ๒๓๑ - ๒๔๒)

๒.๔ การวิเคราะห์กำหนดสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
ช่วงชั้น ม.๑-๓ โดยพิจารณาว่าสาระการเรียนรู้ที่เรียนก่อนจะเป็นพื้นฐานของสาระการเรียนรู้ที่เรียน
ทีหลังและมีความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระ และเป็นสาระการเรียนรู้ที่มีความยากง่ายเป็นลำดับ (ดู
รายละเอียดภาคผนวก ก หน้า ๒๔๓ - ๒๕๐)

๒.๕ การตรวจสอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
โดยตรวจสอบความสอดคล้องแต่ละข้อ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก หน้า)

๒.๖ การวิเคราะห์กำหนดสัดส่วนเวลา โดยวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม.๑-๓ ของสถานศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗
โรง นำวิเคราะห์กำหนดสัดส่วนเวลาเรียน รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้น ม.๑ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก
หน้า ๒๖๑)

๒.๗ การวิเคราะห์กำหนดคำอธิบายรายวิชา โดยนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑
และสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ จำนวนชั่วโมงการสอนมาเขียนคำอธิบายรายวิชา โดยประกอบด้วย
ชื่อรายวิชา จำนวนชั่วโมงการสอนตลอดปี ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ ซึ่งเขียนเป็น
ความเรียงเสนอภาพรวมของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้
ด้านทักษะ กระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ก
หน้า ๒๖๒ - ๒๖๔)

๒.๘ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาบรรณคดีและวรรณกรรมสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษากำหนดให้เรียนในชั้น ม.๑ กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ จัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เชื่อมโยงทักษะทางภาษาระหว่างการฟัง การดู การพูด การอ่าน การเขียน หลักภาษาและการใช้ภาษา กำหนดหน่วยการเรียนรู้ได้ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิราศของสุนทรภู่ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ กาพย์พระไชยสุริยา (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๖๕ - ๒๖๖)

๒.๙ การแสดงผังมโนทัศน์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อแสดงความเชื่อมโยงของสาระการเรียนรู้ ทักษะทางภาษาและกิจกรรมการเรียนรู้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๖๗)

๒.๑๐ กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ หรือกำหนดการสอน โดยนำหน่วยการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ย่อยเป็นรายชั่วโมง ให้มีรายละเอียดครอบคลุมถึงต่อไปนี้ ชื่อหน่วยที่ และชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และจำนวนชั่วโมงสอนของหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๖๘ - ๒๖๙)

๒.๑๑ กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยให้มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๑๕๖ - ๑๕๗)

๒.๑๒ กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สามารถวัดและประเมินผลได้ตรง ถูกต้อง แม่นยำ และยุติธรรม (ดูรายละเอียดภาคผนวก ข หน้า ๑๕๘ - ๒๐๑)

๒.๑๓ กำหนดแนวทางการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อย่างหลากหลาย สื่อมีความเหมาะสม ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม (ดูรายละเอียดภาคผนวก ข หน้า ๒๐๒ - ๒๐๓)

๒.๑๔ กำหนดโครงร่างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ องค์ประกอบของหลักสูตรมีดังนี้ (๑) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ภาษาไทย (๒) หลักการ (๓) จุดหมาย (๔) โครงสร้าง (๕) คำอธิบายรายวิชา (๖) หน่วยการเรียนรู้ (๗) แผนการจัดการเรียนรู้ (๘) แนวทางการจัดการเรียนรู้ (๙) แนวทางการวัดและประเมินผล (๑๐) แนวทางการจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตร

การประเมินคุณภาพหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๓.๑ ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนขององค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตร

๓.๒ สร้างแบบประเมินคุณภาพโครงสร้างหลักสูตรโดยใช้ แนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ(๒๕๔๕ ง : ๔๔-๔๕) วัฒนาพร ระงับทุกข์ (๒๕๔๕ : ๓๑๖-๓๓๑) และของสัจด์ อุทรานันท์ (๒๕๓๒ : ๒๔๖-๒๕๘) เป็นการประเมินระดับคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร โดยกำหนดหัวข้อการประเมินทั้งหมด ๑๐ ด้าน ได้แก่

๑. วิสัยทัศน์
๒. หลักการ
๓. จุดหมาย
๔. โครงสร้างหลักสูตร
๕. คำอธิบายรายวิชา
๖. หน่วยการเรียนรู้
๗. แผนการจัดการเรียนรู้
๘. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
๙. แนวทางการวัดผลและประเมินผล
๑๐. แนวทางการจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

๓.๓ นำร่างแบบประเมินคุณภาพโครงสร้างหลักสูตรเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเบื้องต้น จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้าน โครงสร้าง เนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้ จำนวน ๓ คน นำผลการตรวจสอบมาแก้ไข

ปรับปรุง นำไปทดลองใช้กับผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำไปเก็บข้อมูลจริง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน ๕ คน ประเมินคุณภาพโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอนที่ ๔ การเสนอหลักสูตร

การเสนอหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๔.๑ นำผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ ๕ คน มาวิเคราะห์ สรุปประเด็นที่เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข

๔.๒ ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ เรียบเรียงเอกสารหลักสูตร ตามลำดับ องค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบาย รายวิชา

หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางการวัดผลและ ประเมินผล แนวทางการจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้ ช่วงชั้น ม.๑-๓ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ สารการ เรียนรู้รายปี ม.๑ คำอธิบายรายวิชา เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑-๓ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรง จำนวน ๓๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑๔ ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดของลักษณะ เครื่องมือวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือวิจัยดังนี้

๑. ลักษณะเครื่องมือวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

๑.๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นตารางจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้าน สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา จำนวน ๗ ตาราง ดังนี้

๑.๑.๑ ตารางจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ตารางข้อมูลภาษาถิ่น ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๑ - ๔.๔)

๑.๑.๒ ตารางเก็บข้อมูลสารสนเทศสภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย ข้อมูลวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สัดส่วนเวลาเรียน(ชั่วโมง/ปี) ชั้น ม.๑ ม.๒ ม.๓ ของสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรง (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๕ - ๔.๖) และข้อมูลวรรณคดีและวรรณกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เรียน เสนอให้เลือกเรียน และสถานศึกษาจัดให้เรียน (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๗)

๑.๒ การสร้างหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑๐ แบบ ดังนี้

- ๑.๒.๑ แบบตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑ - ๓ เพื่อจำแนกองค์ประกอบการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K) ด้านทักษะ กระบวนการ (P) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๐๕ - ๒๑๕)
- ๑.๒.๒ แบบประเมินความเหมาะสมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑ - ๓ กับองค์ประกอบการเรียนรู้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๑๐)
- ๑.๒.๓ แบบตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ กับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๑๖ - ๒๓๐)
- ๑.๒.๔ แบบประเมินความสอดคล้อง/ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ /ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ /สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๓๒)
- ๑.๒.๕ แบบตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๓๑๑ - ๒๔๒)
- ๑.๒.๖ แบบประเมินความสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๓๓ - ๒๓๔)
- ๑.๒.๗ แบบตารางวิเคราะห์กำหนดสัดส่วนเวลากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๑๔ หน้า ๘๘)
- ๑.๒.๘ แบบตารางวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา วิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๑๕ หน้า ๘๙)
- ๑.๒.๙ แบบตารางกำหนดหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๑๗ หน้า ๙๓)
- ๑.๒.๑๐ แบบกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๑๘ หน้า ๙๔)
- ๑.๒.๑๑ แบบผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค หน้า ๒๖๗)
- ๑.๒.๑๒ โครงร่างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๔.๑๙ หน้า ๙๕)

๑.๓ การประเมินคุณภาพหลักสูตร

เครื่องมือประเมินคุณภาพหลักสูตร เป็นแบบประเมินค่าระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรที่มีต่อองค์ประกอบของหลักสูตรแต่ละองค์ประกอบว่ามีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุม ตามหลักความเหมาะสม ความสอดคล้องและความครอบคลุมขององค์ประกอบหลักสูตร

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับค่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็น ๕ ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

๕ คะแนน หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรรายการนั้นมีความเหมาะสม/สอดคล้อง/ครอบคลุมอย่างยิ่ง

๔ คะแนน หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรรายการนั้นมีความชัดเจน/เหมาะสม/สอดคล้อง

๓ คะแนน หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรรายการนั้นไม่แน่ใจว่ามีความชัดเจน/ไม่แน่ใจว่าเหมาะสม/ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

๒ คะแนน หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรรายการนั้นมีความไม่ชัดเจน/ไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้อง

๑ คะแนน หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรรายการนั้นมีความไม่ชัดเจน/ไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้องอย่างยิ่ง

๒. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

๒.๑ การพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

๒.๑.๑ แบบเก็บข้อมูลพื้นฐาน มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

๑) วิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล

๒) ออกแบบตารางบันทึกข้อมูล

๓) นำแบบตารางบันทึกข้อมูลที่สร้างไปทดลองให้ครูบันทึกข้อมูลลงในตาราง จำนวน ๓ คน พบว่าทั้ง ๓ คน บันทึกข้อมูลได้ตรงกัน แสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยง นำไปเก็บข้อมูล

๒.๒ การพัฒนาเครื่องมือการสร้างหลักสูตร

การพัฒนาเครื่องมือการสร้างหลักสูตร มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

๒.๒.๑ ศึกษาขอบข่ายโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รูปแบบการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การเขียนคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๒.๒.๒ ออกแบบตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้รายปี คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ผังมโนทัศน์

๒.๒.๓ นำตารางที่ออกแบบให้ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้น นำมาปรับปรุงแก้ไข

๒.๒.๔ หาคุณภาพเครื่องมือโดยการนำไปให้ครูและผู้บริหาร จำนวน ๓ คน ทดลองวิเคราะห์ข้อมูลลงในตาราง พบว่าวิเคราะห์ข้อมูลลงในตารางได้ตรงกันแสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยง

๒.๒.๕ นำตารางมาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนการสร้างหลักสูตร

๒.๓ การพัฒนาเครื่องมือในการประเมินคุณภาพหลักสูตร

การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณภาพหลักสูตร มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๒.๓.๑ ศึกษาเอกสารงานวิจัยของพรชัย หนูแก้ว(๒๕๔๑) และแบบการประเมินคุณภาพหลักสูตรของวัฒนาพร ระวังทุกข์(๒๕๔๕ : ๓๒๔-๓๓๑) และศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตร

๒.๓.๒ กำหนดหัวข้อสำคัญและเขียนข้อคำถาม

๒.๓.๓ สร้างแบบประเมินเป็นแบบประเมินคุณภาพ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบของหลักสูตร คือ (๑) วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย (๒) หลักการ (๓) จุดหมาย (๔) โครงสร้าง (๕) คำอธิบายรายวิชา (๖) หน่วยการเรียนรู้ (๗) แผนการจัดการเรียนรู้ (๘) แนวทางการจัดการเรียนรู้ (๙) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (๑๐) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๒.๓.๔ นำแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น แก้ไขปรับปรุง

๒.๓.๕ นำแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม
ชัดเจน ครอบคลุม ของหัวข้อสำคัญ ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย

- ๑) ผศ.ปรีชา สนธิรักษ์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
- ๒) ผศ.ธีราพร กุลนันทน์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
- ๓) นางเปรมพร นวลน้อม อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ โรงเรียนนครสวรรค์

๒.๓.๖ นำแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓ คน

๒.๓.๗ ปรับปรุงแก้ไข จัดทำแบบประเมินคุณภาพฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บ
ข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๑.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มีอยู่ ได้แก่ เอกสาร ข้อมูลสารสนเทศจาก
หน่วยงาน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง คือ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก จากเอกสาร
ของสำนักงานจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อำเภอเมืองนครสวรรค์ ข้อมูล
สารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายในจากเอกสารของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครสวรรค์
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน
นครสวรรค์ โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม
โรงเรียนพระบางวิทยา โรงเรียนบ้านแก่งซังชลิตวิทยา และโรงเรียนบึงบอระเพ็ดวิทยาคม

๑.๒ นำข้อมูลพื้นฐานที่รวบรวมได้มาประมวลผล วิเคราะห์ และเรียบเรียง จัด
หมวดหมู่ลงในตารางตามประเด็นที่ศึกษา ดังนี้

๑.๒.๑ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ข้อมูลที่วิเคราะห์และ
สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

๑) ภาษาดิน ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาลาวและภาษามอญ ข้อมูลตำนานและ
วรรณกรรมพื้นบ้าน ได้แก่ ตำนานเมืองปากน้ำโพ ตำนานเขากบ ตำนานโบสถ์เทวดาสร้าง นิทาน
พื้นบ้านเรื่องหนูน้อยแดงโม้ แมลงอัปลักษณ์ หลวงตาทองคูนแม่

๒) วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องนิราศนรก สังข์ทองฉบับนครสวรรค์
การละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ รำโทนหรือรำวง รำกลองยาว

๓) ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ ประเพณีแข่งเรือยาว

๔) แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วัดวรนาถบรรพต(วัดกบ) วัดจอมคีรีนาคพรต วัดคีรีวงศ์ วัดศรีสวรรค์ สังฆาราม(วัดถือน้ำ) บึงบอระเพ็ดหรืออุทยานนกน้ำ หลวงพ่อเดิม หลวงพ่ออินทร์

๑.๒.๒ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายใน ข้อมูลที่วิเคราะห์และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

๑) วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน

๒) สัดส่วนเวลาเรียน นำข้อมูลการกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน มากำหนดสัดส่วนเวลาเรียน ได้เวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี ๔ ชั่วโมง/สัปดาห์

๓) วรรณคดีและวรรณกรรม นำข้อมูลการจัดวรรณคดีและวรรณกรรมที่สถานศึกษาจัดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน ประกอบกับข้อมูลจากเอกสารประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง วรรณคดีที่กำหนดการจัดการเรียนการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ นำมากำหนดหน่วยการเรียนรู้ และใช้ชื่อวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นชื่อหน่วยการเรียนรู้ จำนวน ๕ หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิราศของสุนทรภู่ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ กาพย์พระไชยสุริยา

๒. การสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสร้างหลักสูตร มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๒.๑ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับโครงสร้างหลักสูตร องค์กรประกอบมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔

๒.๒ นำผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ มากำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ม.๑ และสาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ม.๑

๒.๓ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ม.๑

๒.๔ กำหนดหน่วยการเรียนรู้และสัดส่วนเวลาเรียนให้เหมาะสมและครบ ๑๒๐

ชั่วโมง /ปี ได้หน่วยการเรียนรู้ ๕ หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์โขนเรื่อง รามเกียรติ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ภาพห่อโคลงนิราศธารทองแดง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รอบรู้เรื่อง เมืองปากน้ำโพ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิราศของสุนทรภู่ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ภาพพระไชยสุริยา

๒.๕ ออกแบบโครงร่างหลักสูตรได้องค์ประกอบหลักสูตร ๑๐ ด้าน ได้แก่

- (๑) วิสัยทัศน์ การเรียนการสอนภาษาไทย (๒) หลักการ (๓) จุดหมาย (๔) โครงสร้างหลักสูตร (๕) คำอธิบายรายวิชา (๖) หน่วยการเรียนรู้ (๗) แผนการจัดการเรียนรู้ (๘) แนวทางการจัดการเรียนรู้ (๙) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (๑๐) สื่อและแหล่งเรียนรู้

๓. การประเมินคุณภาพหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพหลักสูตรดังนี้

๓.๑ ทำหนังสือขอความร่วมมือในการประเมินคุณภาพหลักสูตรจาก ผู้อำนวยการ โครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์และประสานงานผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

๓.๒ นำโครงร่างหลักสูตรและแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน ตอบแบบประเมิน เก็บรวบรวมแบบประเมินคืนหลังจาก ๒ สัปดาห์

๓.๓ นำผลการประเมินมาตรวจให้คะแนน และหาค่าเฉลี่ยเทียบกับระดับโดยใช้เกณฑ์ของบุญเรียง ขจรศิลป์(๒๕๔๔ : ๕๕) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตร รายการนั้นมีความชัดเจน/เหมาะสม/สอดคล้องอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตร รายการนั้นไม่แน่ใจว่ามีความชัดเจน/เหมาะสม/สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตร รายการนั้นไม่แน่ใจว่ามีความชัดเจน/เหมาะสม/สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตร รายการนั้นมีความไม่ชัดเจน/ไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตร รายการนั้นมีความไม่ชัดเจน/ไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้องอย่างยิ่ง

ถ้าได้ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไปถือว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ

๔. การเสนอหลักสูตร

นำผลจากการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ เรียบเรียงเอกสารหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ การสอนภาษาไทย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ซึ่งจะนำเสนอวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

๑. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลพื้นฐานแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ ออกแบบ ตาราง บันทึกข้อมูลเขียนเป็นความเรียง

๒. การสร้างหลักสูตร

นำแบบประเมินความเหมาะสมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม. ๑ - ๓ กับองค์ประกอบ การเรียนรู้ แบบประเมินความสอดคล้อง/ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ /ผลการ เรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ /สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ แบบประเมินความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ แบบประเมินความเหมาะสม คำอธิบายรายวิชา วิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ แบบตารางกำหนดหน่วยการเรียนรู้ วิชา ภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมร้อยละ ๘๐ และค่าเฉลี่ย ๓.๐๐ ขึ้นไป นำ องค์ประกอบแต่ละส่วนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาเรียบเรียงเป็น โครงร่างหลักสูตร

๓. การประเมินคุณภาพหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินคุณภาพ โครงร่างหลักสูตรมาจัดอันดับคุณภาพในแต่ละด้าน ขององค์ประกอบหลักสูตร ทั้ง ๑๐ ด้าน โดยยึดเกณฑ์ถ้าผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเป็นไปตาม เกณฑ์แสดงว่าหลักสูตรในด้านนั้นมีคุณภาพไม่ต้องปรับปรุงแก้ไข ถ้าผลการวิเคราะห์ต่ำกว่าเกณฑ์ แสดงว่าหลักสูตรในด้านนั้นต้องปรับปรุงแก้ไข

๔. การเสนอหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ออกองค์ประกอบของ โครงร่างหลักสูตรที่ผ่านการประเมินคุณภาพหลักสูตร มา เรียบเรียง ตามลำดับจัดทำเป็นเอกสารหลักสูตรฉบับที่สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ(Percent) ค่าเฉลี่ย(Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบในแต่ละข้อ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบประเมินทั้งหมด}}$$

๒. ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. ๒๕๓๘ : ๑๓)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน

๓. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. ๒๕๓๘ : ๑๕)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว ยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบประเมินทั้งหมด